Eduskunnan ulkoasianvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle Pariisin pöytäkirjan täydentämisestä Suomen tasavallan hallituksen Naton operaatiojohtoportaan johtoesikunnan ja Naton transformaatiojohtoportaan johtoesikunnan välillä tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Liittokunnan esikunnan pankkitilien talletussuoja Suomen lainsäädännön mukaan

Täydentävän sopimuksen 15 artikla sisältää määräykset liittokunnan esikunnan pankkitileistä ja valuutoista sekä näihin sovellettavista säännöksistä ja menettelyistä. Sopimuksen 15 artiklan 1 kohdan liittokunnan esikuntien tileillä olevat talletukset, joille myönnetään kansainvälistä rahoitusta päätöksen C-M(69)22 mukaisesti, taataan Suomessa voimassa olevan lainsäädännön mukaisilla edellytyksillä.

Hallituksen esityksen perusteluissa edellä mainitusta sopimusmääräyksestä todetaan seuraavasti: ”Suomi takaa Suomessa voimassa olevan lainsäädännön ehtojen mukaisesti talletukset liittokunnan esikuntien pitämillä tileillä, joille myönnetään kansainvälistä rahoitusta päätöksen C-M(69)22 mukaisesti. Esikunnan talletukset voisivat siis kuulua Rahoitusvakausviraston ylläpitämän Suomen talletussuojan piiriin Suomessa voimassa olevan lainsäädännön edellytysten mukaisesti.”

Rahoitusvakausvirasto kiinnittää huomiota siihen, että hallituksen esityksen perusteluista voi syntyä virheellinen käsitys oikeustilasta esikunnan talletusten asemasta Suomen voimassa olevan lainsäädännön näkökulmasta. Täydentävän sopimuksen mukaan esikunnan talletusten talletussuoja määräytyy kulloinkin voimassa olevan kansallisen lainsäädännön mukaan.

Suomessa talletussuojan piirissä olevat talletukset on määritelty rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 1 luvun 3 §:n 1 mom. 12 kohdassa. Julkisyhteisöjen talletukset eivät tämän säännöksen mukaan ole korvattavia talletuksia. Liittokunnan esikuntia on talletussuojalainsäädännön näkökulmasta pidettävä julkisyhteisöinä. Näin ollen Suomen kansallisesta lainsäädännöstä seuraa, että liittokunnan esikunnan tileillä olevat varat eivät ole Suomen talletussuojan piirissä. Lainsäädännön soveltamisen kannalta Rahoitusvakausvirasto pitää tärkeänä, että eduskunnan ulkoasiainvaliokunta kiinnittäisi huomiota tähän seikkaan hallituksen esityksestä laadittavassa mietinnössään.

Pankkitilejä koskevat rajoitus- ja hätätoimenpiteet

Täydentävän sopimuksen 15 artiklan mukaan liittokunnan esikunnan pankkitileihin ei sopimuksen mukaan sovellettaisi Suomen valuuttamääräyksiä eikä tilejä koskevia kansallisia hätätoimenpiteitä, säädöksiä ja määräyksiä. Hallituksen esityksen mukaan tällaisilla rajoitus- ja hätätoimenpiteillä tarkoitettaisiin esimerkiksi valmiuslain 4 luvun mukaisten lisätoimivaltuuksien soveltamista.

Rahoitusvakausvirasto pitää merkittävänä, että täydentävässä sopimuksessa tunnistetaan pankkipalveluiden kriittinen merkitys myös liittokunnan toimielinten ja joukkojen toiminnan jatkuvuuden turvaamisen kannalta myös poikkeusoloissa, toisin kuin esimerkiksi vuonna 2016 hyväksytyissä resilienssitavoitteissa (NATO Baseline Requirements for National Resilience),

Rahoitusvakausvirasto toteaa, että liittokunnan esikuntien ja joukkojen pankkitilien käyttö voi tosiasiallisesti estyä häiriötilanteen vaikutusten vuoksi, mahdollisista hallinnollisista rajoitustoimenpiteistä riippumatta. Jotta liittokunnan esikuntien ja joukkojen toiminnan tarvitsema rahoitus ja välttämätön maksuliike voidaan turvata myös poikkeusoloissa, Rahoitusvakausvirasto korostaa, että tähän on varauduttava etukäteen valmiussuunnittelussa ja harjoitustoiminnassa niin liittokunnan tasolla, kuin kansallisesti.

RAHOITUSVAKAUSVIRASTO

Jaakko Weuro
ylijohtaja